

[Udenrigsministeren]

vi ganske uformelt drøftede disse ting igen og gensidigt udvekslede oplysninger. Jeg tror egentlig ikke, at situationen i de øvrige lande er meget anderledes, og at man er mere velfunderet, end vi er.

Jeg tror derfor også, det er væsentligt for os, at vi nu afventer, hvad der kommer ud af de mange konsultationer og drøftelser, der skal finde sted. Den britiske regering vil sende en repræsentant til Rhodesia meget hurtigt for dér at gennemføre samtaler med repræsentanter for styret. Vi ved også, at den britiske udenrigsminister skal tale med den amerikanske udenrigsminister om tingene i næste uge. Den nye britiske udenrigsminister kommer i øvrigt til København i morgen tidlig, og han og jeg har aftalt, at vi også skal have en drøftelse af disse problemer under hans ophold i København. Så kommer der en lang række samtaler mellem Storbritannien og de mange medlemslande i Commonwealth, og det er i hvert fald mit bestemte indtryk, at Storbritannien lægger megen vægt på, at de får mulighed for roligt at gennemføre alle disse mange konsultationer og samtaler, uden at andre lande i forivretthed begynder at lægge en linje. Jeg tror, at Storbritannien selv føler sit ansvar for denne situation meget stærkt.

Jeg vil godt knytte den bemærkning til diskussionen om, hvorvidt nu Rhodesia er en koloni eller en tidligere koloni, at den rent formelle situation er den, at Rhodesia er et område under den britiske krone med indre selvstyre. Dette område har gjort oprør. Det kan man så sige om, som hr. Ninn-Hansen gjorde, at det kan vi ikke blive ved med at tage hensyn til. Men problemet er, at en lang række lande lægger afgørende vægt på det. Mange afrikanske lande lægger vægt på det. Alle vesteuropæiske og alle nordiske lande har hele tiden sagt, at en britisk accept af en løsning må være forudsætningen for, at vi kan acceptere løsningen. Hermed siger vi ikke, at en britisk accept er tilstrækkeligt, det afhænger af, hvad briterne accepterer, men en britisk accept må i hvert fald være en nødvendighed, og Danmark kan ikke bringe sig i en konflikt med en af vore allervigtigste allierede. Vi kan ikke i denne sag ligesom lægge os foran Storbritannien. Jeg siger ikke dermed, at vi omvendt skal være på slæbetov, men vi kan i hvert fald ikke, synes jeg,

træffe beslutninger, uden at vi ved, hvad Storbritannien vil i denne sag.

Jeg vil da godt sige til hr. Ninn-Hansen, at det bestemt er min hensigt sommeren igennem at orientere udenrigsnævnet om, hvad der foregår på dette område, for det er klart, at det er vigtigt, at vi er å jour med begivenhederne. Det er også vigtigt, at det brede flertal bag hovedlinjerne i dansk udenrigspolitik, som både hr. Ninn-Hansen og hr. Melchior understregede betydningen af, kan fastholdes også i det øjeblik, da vi når frem til at skulle træffe en ny beslutning i den sag, som vi i dag har drøftet.

Så har der været en vis kritik af regeringens afventende holdning. Det har jeg sagt lidt om. Men der var en særlig tone i kritikken fra nogle af ordførernes side – det var fra hr. Steen Folkes, hr. Jørgen Juniors og desværre også hr. Honorés side – i retning af, at Danmark skulle føre en meget selvstændig og meget enestående udenrigspolitik på hele dette felt. Det mente de pågældende ligesom ville klæde os eller give os en særlig indflydelse. Jeg må sige, at det er ikke min opfattelse. Ethvert land må jo administrere de ressourcer, det er i besiddelse af, og nu skal vi ikke begynde at overvurdere Danmarks internationale indflydelse. Vi har indflydelse en række steder, men vi skal ikke tro, at en dansk beslutning om, hvorledes situationen i Rhodesia skal behandles, automatisk vil øve et massivt pres på en lang, lang række andre lande. Det tror jeg er at overvurdere vore egne muligheder i denne sammenhæng.

Jeg vil i øvrigt også godt sige til hr. Jørgen Junior og til hr. Honoré, som talte om, at det var en vanskelig situation for udenrigsministeren, for det var jo en socialdemokratisk politik, jeg stod og omtalte, at jeg forstår slet ikke, hvordan det kan blive sagt, når vi står og drøfter en ny situation, når vi står og drøfter, hvordan vi skal behandle en ny situation. Jeg er ganske overbevist om, at det, som jeg har givet udtryk for i dag, er den mest realistiske og ansvarsbevidste indstilling til tingene, og det har ikke vældig meget at gøre med de enkelte partiers holdning. Det har at gøre med en vurdering af, hvorledes Danmark i denne situation anbringer sig fornuftigt.

Men så kommer vi til debattens indhold i øvrigt. Der er mange, der har beskæftiget sig